

Det nye jordlovforslag et alvorlig og avgjørende slag mot bøndenes økonomiske og politiske frihet

Staten kan uten hensyn til odelsloven ta skog, jord og alle tilliggende rettigheter og «herligheter» ved ekspropriasjon

Blir forslaget vedtatt vil administrasjonens avgjørelse praktisk talt være helt unndratt overprøvelse — og bøndene står derved ubeskyttet

Det er med forferdelse en ser at bondepartifolkene H. Evju og J. N. Vik har vært med på dette

Som det vil være kjent er den gamle jordlov også blitt kalt «JORD OPPDELINGS LOVEN».

Dens vesentligste formål var opprettelse av småbruk, overensstemmende med den oppfatning som dengang gjorde seg gjeldende i radikale kretser her i landet. Det var nok av advarsler, men det hjalp ikke.

ALLE er nå klar over at dette var et misgrep. I 1947 ble det derfor nedsatt en komite som fikk i oppdrag å fremkomme med forslag til en revisjon av jordloven, fordi utviklingen i jordbruket gjorde dette nødvendig, ble det sagt i komiteens mand. Det fremheves nå at det er nødvendig å gjøre brukene større, såkalte familiebruk. Et familiebruk skal, etter komiteen, skaffe nok arbeide til 3 voksne personer året rundt, husmora ikke medregnet. Dette høres bra ut, men som det skal bli påvist i en senere artikkel, er det ikke så bra likevel.

Det er en historieforfalskning å si at det er utviklingen innen jordbruket som har gjort en endring av jordloven. Det er ikke utviklingen innen

Utrettelig arbeide — har skapt denne gård. Men i dag går selv bøndenes representanter inn for en Jordlov som gir staten rett til å ekspropriere all den jord og skog den måtte ønske — uten hensyn til odelsloven. Den norske odelsbonde blir leilending av egen jord.

Republikaneren Eisenhower blir president

New York: Privat til «8. Mai».

Europa kan like godt straks innstille seg på at republikaneren Eisenhower blir Trumans etterfølger i Det Hvite Hus, sa en talsmann for Eisenhower-bevegelsen til Deras korrespondent etter det overraskende utfall av valgmanns-

Svalbard målet for Moskvas neste skritt

New York: Privat til «8. Mai».

en kjente kommentar Robert Allen har i en artikkel i «New York Post» den 20. ds. gitt uttrykk for en alvorlig engstelse over den fremtidige utvikling i nordlige farvann. Robert Allen skriver bl. a.:

Russland prøver hemmelig å slå sine klar i den strategisk betydv-

Bestemte det tyske sikkerhetspolitihvem som har nasjonal holdning i Norge?

Statsadvokat Meland — en noe merkelig redaktør.

Hadde ikke det ringeste kjennskap til hva som kom inn i sin avis.

Allikevel mener han å ha vist tilbørlig aktsomhet

Harsems tiltalebeslutning inneholder bl. a. hans skarpe uttalelser mot da værende politifullmektig Borger With, for dennes befatning med et salomøblement, tilhørende en mann, som i de «HEKTISKE DØGN» ja måneder og år etter «frigjøringen» kom i heisen for «landssvik» og skulle melkes i ly av en krisebetont nykonstruksjon i norsk erstatningsrett som heter soldarisk ansvar for Norges tap under okkupasjonen!

Spalteplassen tillater ikke å drøfte vknæførselen i Borger With-kapitlet. Politifullmektigen skal ha deponert ngen kroner ved vedkommende politikkammer som sikkerhet for det «be-slaglagte» møblement. I den anledning ba nærværende referent — vedkommende forsvarer om å få dokumentert fra politikammerets kassabok, ved fremleggelse av boken, at beløpet ble innført før det tidspunkt herr With tok møblemet i sin besittelse. — Vet ikke om det ble gjort.

Fra vitneførselen om Harsems beskyllinger mot statsadvokat P. A. Meland

Disse beskyllinger er meget skarpe og setter den dag i dag sinnene formeget i bevegelse til at objektivitet kan antas å råde ved avgjørelse av rett eller urett. Statsadvokatens nedvurdering av forsvarsvitner kan være egnet til å forvirre lagretten og bringe den inn i den oppfatning at denne sak er en mannjevning mellom de såkalte jøssinger og tidligere NS-folk, mens det i virkeligheten er en alvorlig prøvelse av faktiske og grunnleggende rettslige spørsmål av vnsinteresse for det norske folks fremtidige eksistens! En ny okkupasjon kan nårsomhelst bli aktuell! Skal da Saagerkonvensjonens regler gjelde i landets borgere, eller skal den av ledende jurister ikke anerkjente juss, som herrerne Gundersen, Aulie og Dorenfeldt preker i «retts»-opp-

ger i dette konsise spørsmål fra Harsems forsvarer, den noe nonchalante men eminent begavede jurist FYHN til vitnet redaktør Olav LARSEN i Arbeiderbladet: — De skal ha utfalt under en diskusjon i sakførerforeningen at De mener en redaktør er ansvarlig for det som står i hans avis. Er dette riktig?

Vitnet: Ja.
Forsvareren: — Takk, det var alt.

Daværende o.r.sakfører Meland hadde på spekulasjon kjøpt avisen Selbyggen for okkupasjonen. Han satt som medeier av den under okkupasjonen. Han forklarar — at han, for å beholde en radio (til lytting på London?) skrev konsept til et «hode» på avisen, hvor han oppførte seg selv som redaktør. Dette var visstnok 20. februar 1942. Han forklarte at han fikk bladet hjem til seg i posten og kontrollerte at «hodet» var riktig trykt, men han så ikke NS artikkel i samme nr. Han fikk sikkert retten til å tro det han fortalte at han aldri leste sin egen selveiende avis. Hvis en NS-mann under okkupasjonen hadde

— Fortsettes side 4 —

Mystikk omkring den forestående økonomiske konferanse i Moskva

Frankfurt: Privat til «8. Mai».

Russerne utfolder livlig virksomhet i forbindelse med den forestående økonomiske verdenskonferanse i Moskva. Det har vært gjort forsøk på å sende ut innbydelser til denne konferanse bl. a. fra en «nøytral» dansk kilde, som en parallell til den berømte «fredsappell» fra Stockholm. Russerne vil gjerne ha med representative japanske og tyske industrielle til konferansen.

I de siste dager er det i Vest-Tyskland inntruffet en mystifikasjon, som har vakt stor oppsikt. Et pressebyrå i Hamburg, «Nordpress», som har rett til Daily Express' stoff, utlyggjorde en melding fra Logg-sens korrespondent i Bonn om sentativ vesttysk deltakelse feransen i Moskva. Det skulle komme representanter for Stahlwerke, Gutehoffnungs firmaet Otto Wolff i Köln, mann som skulle dra med seg østover.

Denne melding er straks uttrykt av vedkommende bedriftsly Express selv har ikke erg. gjort meldingen.

I Bonn antydes at man fra side har villet gjøre forsøk på ge Ruhrindustrien i miskreditt raffinert måte. Det tilføyes at deligere bl. a. fra svenske kilder vært antydnet at man kunne vente takelse både fra den finske, svenske og norske storindustri i Moskva. D har også vært sagt at de nordiske land sikkert ville ha interesse av avsette til Sovjet-Samveldet slike forbruksvarer som de selv har i altfor store mengder, og som etterhvert fremkaller avsetningskriser.

Voldsomme anklager rettes mot Stalin

senere artikkel, er det ikke så bra likevel.

Det er en historieforskning å si at det er utviklingen innen jordbruket som har nødvendig gjort en endring av jordloven. Det er ikke utviklingen innen jordbruket som har gått i en annen retning enn jordloven av 1928 forutsatte. Tvertimot. Det har aldri vært rasjonelt å gå til ytterligere oppstyking av eiendommene her i dette dvergbrukslandet. Nei, det er utviklingen innen arbeiderpartiet som har endret seg.

Ifjor kom komiteen med sin «Tilråding I» hvor den fremsetter forslag til ny jordlov. Det er imidlertid så langt fra at dette forslag betegner et fremskritt fra jordloven av 1928. Verst er

— Fortsettes side 4 —

Den uheldige Hallstein

Bonn: Privat til «8. Mai».

I Bonn er man irritert over den uofisielle vestyske utenriksminister statssekretær Hallsteins uheldige uttalelser til verdenspressen under hans besøk i Washington nylig. En amerikansk pressemann spurte Hallstein: «Jeg lærte på skolen at Europa østover strekker seg til Ural. Er det dette De foresiller Dem når De taler om Europas samling?» Hallstein svarer: «Ja, det er det jeg forestiller meg»

Gjennom verdenspressen raste over skriften: «Et samlet Europa helt til Ural».

På mange hold virket det provokatorisk at utenriksministeren i et besatt, våpenløst land, bebudet en oppdeling av et mektig okkupasjonslands område. Franskmenne reagerte ved øket motstand mot tysk opprustning.

Tidens Tegn

Verdens Gang som i jubelåret 1945 dukket opp i ny skikkelse og med ingen mindre enn Heimefrontens øverste, Pål Berg som formann i rådet, fikk selvsagt støtte av de mange som dengang ville vise at de var «gode nordmenn». Bladets ledere i «Rettsoppgjørets» år har også talt sitt tyde lige språk.

Men stjerner kan dale, konjunkturer kan svikte.

Nå opplyses det at høyesterettsjustitiarius Pål Berg og professor Didrik A. Seip er trått ut av rådet og direktør Erling Steen og advokat Winsnes ut av styret, samtidig som der skal være tegnet betydelig ny kapital til fortsatt drift.

Et av de mange vårtegn?

T.

Europa kan like godt straks innstille seg på at republikaneren Eisenhower blir Trumans etterfølger i Det Hvite Hus, så en talsmann for Eisenhower-bevegelsen til Deres korrespondent etter det overraskende utfall av valgmannsvalget i staten Minnesota. Selv om Eisenhower hittil bare er kommet med forsiktede uttalelser om sin utenrikspolitiske innstilling, er det på det rene at han — om han blir valgt — vil føre det republikanske parti ut av isolasjonspolitikken og inn på demokratenes «globale politikk». En general som har tilbrakt år av sitt liv utenfor USA kan aldri bli isolasjonist.

EISENHOWER.

Hans valg vil også være av betydning for de nordiske land, ikke minst Norge. Hans slekt på morssiden stammer fra Trøndelag, og det er ingen hemmelighet at Eisenhower har vært med på å utarbeide Pentagons (den øverste amerikanske krigsledelses) hemmelige politikk for en eventuell ny verdenskrig. Denne politikk går ut på at enkelte områder av Vest-Europa, deriblant Norge, England, Spania og Portugal skal holdes uansett det press en overfallsmann fra øst måtte utøve.

Talsmannen for Eisenhower-bevegelsen bemerket til Deres korrespondent, at selv om senator Robert Taft for kort tid siden synes å ha oppgitt sin isolasjonisme, er hans fortid som isolasjonspolitikk altfor «farlig».

Eisenhower-bevegelsen begynner allerede å sende ut forlydender om den nye amerikanske regjering utseende. Det hevdes således at Eisenhower har tilbudt den amerikanske overkommisær i Tyskland, McCloy, stillingen som forsvarsminister. Som utenriksminister nevnes både Foster Dulles og Stassen, som justisminister eller finansminister Dewey.

en kjente kommentar Robert Allen har i en artikkel i «New York Post» den 20. ds. gitt uttrykk for en alvorlig engstese over den fremtidige utvikling i nordlige farvann. Robert Allen skriver bl. a.:

Russland prøver hemmelig å slå sine klør i den strategisk betydningsfulle øy Svalbard i det nordlige Ishav.

Kremls siste skritt, erklærer han videre, er meget illevarslende. Det kunne bety, at Sovjet vil foreta et direkte skritt for å sette seg i besittelse av Spitsbergen senere på året som ledd i en vidtrekkende plan om å militarisere Ishavet, en plan som det har vært arbeidet med i fem år.

Allen tilføyet at NATO-sjefen for det nordlige område, general-løytnant Robert Taylor, er så bekymret over utviklingen med hensyn til Svalbard, at han i atskillige rapporter har gjort oppmerksom på at dette område kanskje kan bli målet for Moskvas neste aggressive skritt.

Som en fotnote til sin artikkel skriver Allen: USA's luftstyre arbeider med bygging av en ny flyplass ved Thule i det nordøstlige Grønland.

Stod USA bak kuppet på Cuba?

London: Privat til «8. Mai».

Fra Havanna på Cuba meldes at høytstående embetsmenn i den tidligere kubanske president Prio Socarras administrasjon, som av forståelige grunner ikke ønsker å tre fram for offentligheten, er overbevist om at det var USA som sto bak generalmajor Fulgencio Batistas kupp for kort tid siden. Selv pro-amerikansk innstillede kubanere skal etterforlydende være av den oppfatning at USA i all fall visste om at Batista forberedte et kupp, og de sier at Washington i det minste burde ha advart Prio Socarra på forhånd. Det har gått rykter om at en amerikansk armeoffiser i full uniform innfant seg i Camp Columbia, den kubanske hærs hovedkvarter, i de tidlige morgentimer den 10. mars, da kuppet ble for-

beredt. Elliott Roosevelt skal ha hatt samtaler med Batista like før kuppet. Roosevelt er blitt intervjuet i USA og dementerer energisk alle disse påstander, som han betegner som latterlige. Roosevelt tilføyet at han har ført forhandlinger om radioproblemer på Cuba.

I London bemerkes at USA i den senere tid har fulgt oppmerksomt med i begivenhetene i Det Karibiske Hav, hvor det mange steder har vist seg tegn på øket kommunistisk virksomhet. Det skal også være observert «ukjente ubåter», som antas å ha brakt kommunistiske agenter til forskjellige øyer i Det Karibiske hav. Et tidsskrift har betegnet det karibiske område som «en truende dolk i ryggen på USA».

Den tidligere president Prio Socarra oppholder seg forøvrig i Miami i USA.

beredt. Elliott Roosevelt skal ha hatt samtaler med Batista like før kuppet.

Roosevelt er blitt intervjuet i USA og dementerer energisk alle disse påstander, som han betegner som latterlige. Roosevelt tilføyet at han har ført forhandlinger om radioproblemer på Cuba.

I London bemerkes at USA i den senere tid har fulgt oppmerksomt med i begivenhetene i Det Karibiske Hav, hvor det mange steder har vist seg tegn på øket kommunistisk virksomhet. Det skal også være observert «ukjente ubåter», som antas å ha brakt kommunistiske agenter til forskjellige øyer i Det Karibiske hav. Et tidsskrift har betegnet det karibiske område som «en truende dolk i ryggen på USA».

Den tidligere president Prio Socarra oppholder seg forøvrig i Miami i USA.

Vi trenger trykkerilokale

Et lyst og trivelig lokale (ca. 20—25 kvm.) innen Stor-Oslos grenser som egner seg til bruk som komb. maskin- og håndsetteri søkes. Lokalet må kunne godkjennes av Fabrikktilsynet. — Tilbud sendes

«8 Mai»

Voldsomme anklager rettes mot Stalin

Aldri tidligere har en enkelt mann vært skyldig i så grufulle forbrytelser

Et dokumentarisk anklageskrift om de Sovjet-russiske slaveleire.

De forente nasjoners økonomiske og sosiale råd — nedsatt på et møte i Santiago for et år siden - en kommisjon som fikk til oppgave å undersøke tvangsarbeids problemet. Denne beslutning måtte sees som resultat av et arbeide, som er utført av International Confederation of Free Trade Unions siden organisasjonens opprettelse i november 1949. Et annet tydningsfullt resultat er det omfattende dokumentariske anklageskrift de frie fagforeninger har utarbeidet mot STALIN, for opprettelsen over 175 slaveleire i Sovjet-Russland og dets vasallstater. I bare Sov- omring 14 millioner mennesker innsatt i tvangsleire.

Anklageskriftet, hvis tittel er «Stalins slaveleire», tar først og fremst sikte på dokumentasjon av Stalins skyld i «den forbrytelse å ha gjort mennesker til slaver». Og prosedyren munnar ut i doms-premisser, som erklærer Stalin skyldig på seks avgjørende punkter:

1. Slavebinding av menneskelige vesener.
2. Å drive slaver med undertrykkelse, elendighet og sult.
3. Å være den mest ubønnhørlige slaveherre i verden i dag med et gigantisk slavesystem, der i størrelse og redslar kan sammenlignes med Adolf Hitlers.
4. Å straffe uskyldige mennesker,

som overhodet ikke har noen forbrytelse.

5. Å frata alle Sovjets arbeidere almene rettigheter (dem alle til slaver).

6. Å eksportere dette slaveri til alle deler av jorden i det sovjet-russiske imperium, hvor vitnene er utallige.

Det sosialiserte slaveri — denne helt nye form for menneskeslaveri har i løpet av tyve år, bredt seg over en tredjedel av jorden.

Ved sin hykleriske deltakelse i Nürnberg-prosessen har Sovjet-Russland selv vært med på å skape presedens for internasjonale inngrep mot massetvangsarbeide.

Det påvises i anklageskriftet at de rasjoner, som slavearbeiderne får er under det halve i kullorimengde som er nødvendig for en mann som har stillesittende arbeide. Av slavearbeiderne kreves hårdt arbeide — og ofte i områder som ligger nord for polarkretsen. Det er med andre ord dødsleire.

Sovjets slavearbeidere er verdens billigste arbeidskraft, og det er Stalins hemmelige politi, som sørger for at leirene stadig er fulle. Slavene rekrutteres ofte uten spørsmål om skyld eller anklage. Det er nemlig politiets plikt å skaffe stedfortredere for de som stuper i lenkene.

Leirene har også den misjon å skremme de underkuede folk. Både økonomisk og politisk bygger Sovjet-diktaturet på slaveriets opprettholdelse. Dette er en av de vesentligste årsaker til jernteppet.

I en direkte henvendelse til Stalin heter det:

«Aldri tidligere i historien har en enkelt mann vært skyldig i så grufulle forbrytelser som de, De her står anklaget for.»

STALIN.

1. april begynner nytt kvartal. Husk kontingenten kr. 4.— pr. kvartal
kr. 16.— pr. år

Sorenskriver L. Z. Backer tilstår at han under okkupasjonen deltok i en rekke politiske arrestasjoner og HUSUNDERSØKELSER

Allikevel fant han seg habil til å bedømme rettstridigheten og ulovligheten i handlinger analog med dem han selv hadde begått

Høyesterett strør sand på - avviser advokat Fliflets anke om at Backer var ugild som settedømmer

Høyesteretts kjæremålsutvalg, bestående av dommerne Berger, Eckhoff og Dæhli, har ved beslutning avvist advokat Fliflets anke til Høyesterett over sorenskriver L. Z. Backers ugildhet som settedømmer i den nå meget kjente injuriersak som ble behandlet i Notodden byrett ifjor høst.

Kjæremålsutvalgets beslutning er ikke ledsaget av premisser eller begrunnelse.

Fliflets ankeerklaring er et meget interessant dokument. Og vi for vår del forstår på ingen måte Høyesteretts kjæremålsutvalgs avgjørelse. Vi tror at denne avvisning på ingen måte styrker Høyesteretts anseelse ute blant folket. De herrer høyesterettsdommere burde forlenget ha forstått, at nå er det folkets sunne rettsevissthet som krever en annen mentaltit enn den som gjorde seg gjeldende i 1945 og årene utover.

Vi gjengir her hovedinnholdet av advokat Fliflets ankeerklaring.

I slutten av anken anfører Fliflet: «Såvidt vites var settedømmer sorenskriver L. Z. Backer en større del av okkupasjonstiden politifullmektig i Trondheim.

Jeg går ut fra at han i denne tid ikke i stillings medfør har hatt betyning med en eneste politisk arrestasjon eller husundersøkelse».

og Fliflet fortsetter: Lenge etter at Kjæremålsutvalgets beslutning om ankens avvisning foreblir jeg plutselig for noen dager den bekjent med et skriv fra sorenskriver Backer til politimesteren i Notodden datert 2. november d. å. som er av den aller største betydning for nærværende sak såvidt skrivets innhold klart viser at hr. Backer har vært absolutt og tvers igjennom ugild til å dømme i saken.

I dette skriv tilstår nemlig herr Backer at han i stillings medfør (som politifullmektig i Trondheim under okkupasjonen) har hatt betyning med en rekke politiske arrestasjoner og husundersøkelser.

DET ESSENTIELLE PUNKT

i tiltalen mot meg i injuriersaken var min uttalelse som aktor om at politikonstabel Svendsen hadde vært med på politiske arrestasjoner og husundersøkelser og min karakteristikk av disse handlinger som avgjørt stridende mot norsk lov og innebærende grov rettsstridig bistand til fienden.

Sorenskriver Backer har etter det som nå er kommet for dagen om hans virksomhet i Trondheim hatt all grunn til å føle seg rammet av de pågjeldende uttalelser av meg som aktor.

Han var derfor utelukket fra å være dommer i denne sak.

DOMSTOLLOVENS § 108

foreskriver at dommer eller lagrettemann kan ingen være når andre særegne omstendigheter foreligger som er skikket til å svekke tilliten til hans uheldighet. Navnlige gjelder dette når en part av den grunn krever at han skal vike sete.

Ingen kan vel være i tvil om at hadde jeg ved hovedforhandlingens begynnelse visst det vi nå vet om hr. Backers forhold under okkupasjonen, ville jeg med én gang ha fremsatt krav om at han skulle fratre som dommer i saken. Og jeg er overbevist om at dette krav ville fått medhold av domsmennene som her alene hadde avgjørelsen i sine hender (domstollovens § 117. 1. ledd.)

I SITT NEVNTE SKRIV

av 2. november anfører Backer at han hverken under krigen (!) eller senere har fått høre noen kritikk for sin opptreden, hverken fra patriotisk hold eller fra myndighetene.

Det er i tilfelle en mager trøst for dem som arrestasjonene gikk ut over.

L. Z. BACKER.

Jordloven —

— Forts. fra side 1 —

det at man nå har trukket skogen inn i lovforslaget på en slik måte at den står i sterk fare for å bli pulverisert i småeiendommer, det nevnes 240 til 300 dekar pr. bruk. Like lite som det i 1928 var riktig å gå til oppdeling av jordeiendommene, like lite er det nå riktig å gå til oppdeling av skogen. Om man tar til gjennmåle, vil det sikkert vise seg like nytteløst nå som i 1928.

For å få makt til å gjennomføre den storstilte omregulering av eiendomsforholdene og eiendomsstørrelsen, som forslaget går ut på, foreslår komiteen at:

1. Staten skal, med unntak for salg til de aller nærmeste slektninger, ha forkjøpsrett til alle jord- og skogeiendommer her i landet. Alle eiendommer erhvervet på denne måte, skal av kongen erklæres odelsfrie.

2. Hvis Staten ikke får tak i nok jord og skog på denne måte, kan jord og skog og alle andre tiliggende rettigheter og «herligheter» overføres (eksproprieres), og da uten hensyn til odelsloven.

3. Til å ta hånd om det offentlige arbeide med denne sak, skal det opprettes en ny stor admini-

Sosialistene begynner som døråpnere og ender som matter

Bestemte det tyske Til «alle forkastede befalingsmenn»

— Forts. fra side 1 —

stått oppført som redaktør av sin egen selvelende avis og hadde forklart en norsk lagmannsrett i dag, at han ikke hadde lest sin egen avis, og DERFOR ikke kunne være ansvarlig for dens innhold, tror vi det ville blitt oppfattet som en USANNHET.

En statsadvokat Dorenfeldt hadde sikkert forlangt vedkommende mentalundersøkt og innlagt på fengselspsykehus.

Melandts medeier av Selbyggen var en NS-mann, og Meland søkte anledning til å uttale sin misbilligelse av ham. Derimot forsøkte NS-mannen å renvaske Meland i retten så godt han kunne.

Det er nemlig ikke så greit for en fhv. NS-redaktør som det er for en liten sakfører, som på grunn av sine bragder under okkupasjonen er blitt statsadvokat.

Meland forklarte at han fulgte med i dagspressen, men ikke i sin egen avis! Vi synes han sa, at han ikke drev med illegalt arbeid. Under okkupasjonen. Om sin innsats som militær befalingsmann i Norges 62 dagers krig opplyste han at han en av de første okkupasjonsdager dro til Hegra festning. Der oppholdt han seg bare et par timer. Deltok ikke i kamp. Dro så ned til bygden, og kjørte med sin bil til Trondheim, da han på festningen hadde fått vite at byen var åpen for gjennomkjørsel tross okkupasjonen. Han dro så til Møre regiment hvor han hørte hjemme. Etter den lokale okkupasjonen her, som han anga til ca. 1. mai, dro han østover i nærheten av svenskegrensen, hvor han etter eget oppgivende traff mannskaper i fenrik Bjugans patrulje ved Almlivola en av de første dager av mai 1940.

Den omstendighet at statsadvokat Dorenfeldt har fått innbildt lagretten at Harsems beskyllninger mot statsadvokat Meland er et farlig angrep på «rettsstaten» gjør at Harsem blir sikkert dømt for sin formulering.

Harsem har ment, at sto det NS-artikler (ca. 4 stykker) i avisen mens Meland var redaktør så måtte han være ansvarlig.

Tidligere politibetjent Konrad Erlandsen forklarte at han visstnok 13. januar 1942 oppsøkte Meland for å høre i en bagatellsak. Meland hadde da radio. For å legitimere besittelsen av den foreviste Meland et tysk «Schein».

Statsadvokaten fant det øyensynlig påkrevet å dokumentere Melands nasjonale holdning ved å lese opp et brev fra en underordnet person i det tyske sikkerhetspolitiet, som mente at Meland var en motstander av den nye tid. Dette foranlediget den i Hildisch-komplekset tiltalte Alexander Lange å spørre om det var det tyske sikkerhetspolitiet som bestemte hvem som hadde nasjonal holdning i Norge — (munterhet)

i vårt land.

Av Hroar Hovden.

Kampen for revisjon og oppreisning går sin ubønnhørlige gang. Frammarsjens styrke øker fra dag til dag. Sannheten lar seg ikke avfeie med utenomsnakk. Derimot går hver i retning sin skjebne i møte.

Visstnok er «den frie demokratiske» presse taus, i beste fall foredreier den sannheten.

Visstnok er skole, kringkasting og prekestol logrende og lydige redskaper i makthavernes hender.

Visstnok ligger parolen om «ro omkring rettsoppgjøret» som en ullen tåke over landskapet.

Visstnok påtar O. C. Gundersen seg en morsk mine og forsøker seg med trusler fra Stortingets talerstol.

Visstnok håper og tror dårskapen at jernteppet skal være nedrullet til evig tid.

Intet av dette vil kunne hindre den oppklaring vi krever. Hundre tusen respektable medborgere lar seg ikke knekte ved ulov, trusler eller «paroler». Ynkkeligheten skal og vil bli avslørt.

De masse møter som Forbundet for Sosial Oppreisning har innkalt til etter stortingsdebatten, har artet seg som den rene folkeresning mot hykleri, vrøvl og historieforfalskning. — Langt utenfor de kretser som er rammet av «rettsoppgjøret» finner vi sannhetssøkere som slutter opp om vårt arbeid.

Etter et av de siste Forbunds møter skriver «Arbeiderbladet» «Innen nazistenes rekker kan

man heller ikke snakke om møtetretthet, et uttrykk som vi andre har lært å stifte bekjentskap med. Det var stort fram møte.» Jeg synes at iall fall en ting burde «Arbeiderbladet» som velnæret samfunnsstøtte huske fra sin fattige men idealistiske ungdomstid: Den som sulter lider ikke av møtetretthet! Den som lider for andres synder sovner ikke så lett!

Vi er nå kommet så langt i vår kamp for rett og rettferdighet at vi ikke lenger bare kan bygge på vårt Forbund. Vi må mønstre de enkelte yrkesgrupper — og organisere dem innenfor Forbundets ramme. En bonde, en lege, en arbeider, en befalingsmann, en kontormann, en jurist, en tannlege, en prest, en lærer, en sykesøster, en disponent, en ingeniør, en departementsmann osv., osv. har sine spesielle tarv å ivareta. Dette kan bare skje effektivt gjennom yrkesmessig sammenslutning. — Det bør derfor innen alle yrker overveies om ikke tiden er inne til fagorganisering, til ivaretagelse av den enkelte yrkesmanns interesser. Innen de fleste fag har vi så mange representanter at vi blir en maktfaktor når vi står sammen.

Enkelte yrkesgrupper arbeider med spørsmålet. Andre er kommet så langt at de har holdt orienterende møter.

Og så kommer jeg til det spørsmål som i dag ligger meg på hjertet, og som flere kolleger har bedt meg om å ta opp: Skal ikke vi offiserer og befalingsmenn som ble utstøtt og «forkastet» etter Nygaardsvolds tilbakekomst, gå til dannelsen av en organisasjon for å ivareta våre interesser og kjempe for vår rett?

Ifølge «Morgenbladet» 25. 1. 1947 var nå det daværende tids-

Paven.

Pius XII har skissert en plan hvor etter den romerske kirke skal lede et korstog for å redde verden fra ruin og forvandle den «først fra en vild til en menneskelig og siden fra en menneskelig til en guddommelig verden». Overfor samtlige prester i Rom ga paven direktiver for den kirkelige virksomhet under fasten og sa, at alt måtte gjøres for at Roms befolkning skulle kunne «som de strålende lys på

Siftelsen norsk Okkupasjonshistorie, 2014 I SITT NEVNTE SKRIV

min uttalelse som aktor om at politikonstabel Svendsen hadde vært med på politiske arrestasjoner og husundersøkelser og min karakteristikk av disse handlinger som avgjort stridende mot norsk lov og innebærende grov rettsstridig bistand til fienden.

De andre uttalelser som omhandles i tiltalen og for hvilke jeg delvis ble frifunnet er i forhold til dette hovedpunkt av rent underordnet betydning.

Og så opplever vi altså at en soren skriver som selv i egenskap av politifullmektig under okkupasjonen har hatt befattning med en rekke politiske arrestasjoner og husundersøkelser sitter og dømmer om medvirking til slike handlinger strider mot norsk lov eller ikke og om de innebærer mer eller mindre grov rettsstridig bistand til fienden.

DET VAR HR. BACKERS UBETINGEDE PLIKT

Etter domstollovens § 106, nr. 1, kan ingen være dommer når han i en straffesak er fornærmet ved den straffbare handling.

skjedd, fordi det ikke kunne finne sted.

Ifølge et brev fra general Hansteen av 4. april 1948 ble det i 1942 innledet kontormessig forbindelse med den engelske administrative ledelse (F. O.) om aksjoner i Norge. Samvirket gjalt hemmelige tiltak, sabotasje og liknende. Samme år kom norske flygere til innsats i engelske forband.

Sommeren 1942 gjorde Eksilregjeringen det første offisielle tiltak til gjenopptakelse av en krigføring, som man kan betegne «statlig for den del av Norge og de norske verdier (flåten) som ikke var okkupert». Den mobiliserte i august nordmenn i utlandet etter forutgående opprettelse av en overkommando. Ved denne mobilisering tråtte krigslovene automatisk i kraft for det mobiliserte personal. Noen fornyet krigstilstand for det okkuperte Norge etablertes dog ikke derved. Dette selv om man ser bort fra Eksilregjeringens manglende mandat til gjenopptakelse av krigføring og dens tvilsomme konstitusjonelle og folkerettslige adgang til sådant tiltak.

Dette og et hvilket som helst annet tiltak av Eksilregjeringen ligger utenfor rammen av vår beviskjede. Overalt ligger forholdet til det okkuperte land og dets innbyggere til grunn for våre utredninger.

Intet av dette hadde karakter av statlig krigføring. Første norske statlige militære tiltak var, ifølge general Hansteen disponeringer av «Den norske brigade» i Finnmark i 1945. «Brigaden» var en bataljon som besatte ingenmannsland, etter at tyskerne hadde rømmet.

Om en politifullmektigs ansvar for å ha gitt ordre til arrestasjon av gisler finnes interessante uttalelser i dommer Bahrs votum i høyesterettsdom av 10. september 1948 i sak mot Yngvar Randmæl — et votum som uten forbehold fikk tilslutning av 3 andre voterende.

Tiltaltes forhold med hensyn til arrestasjonene ble ved denne dom enstemmig ansett rettsstridig og straffbart.

Fra en sorenskriver har Fliflet nett opp fått følgende brev:

«Hjertelig takk for de aviser De har sendt meg med referater fra Deres sak. Jeg forstår ingen ting, forstår ikke at der er reist tiltale, forstår ikke dommen — og aller minst den behandling De ble utsatt for i retten. Jeg håper Deres anke vil føre fram og at saken ender som den bør.

Leiligheten benyttes til å ønske Dem en god jul og et godt nytt år med usvekkede krefter til å fortsette Deres kamp for retten.

75 000 engelske

okkupasjonssoldater i Tyskland har giftet seg med tyske kvinner, forteller Tyske evangeliske kvinneforeninger i en rapport om kvinneoverskuddet i Tyskland. De regner med at det finnes omkring 3 mill. tyske kvinner, som ikke kan bli gift fordi det ikke finnes mange nok menn i gifteferdig alder. Ved beregningen har man sammenliknet antall kvinner i aldersgrensen 16 til 40 år med antall menn i alderen 21 til 50 år. I den første gruppe finnes det 4,373,000 kvinner — inklusive krigsenker — mens det i den annen gruppe er bare 2,849,000 menn, og blant mennene er det en stor gruppe som har pådratt seg sjellege og legemlige skader i krigsfangenskap slik at de ikke ønsker å gifte seg.

2. Hvis Staten ikke får ta nok jord og skog på denne måte, kan jord og skog og alle andre tilliggende rettigheter og «hørligheter» oreignes (eksproprieres), og da uten hensyn til odelsloven.

3. Til å ta hånd om det offentlige arbeide med denne sak, skal det opprettes en ny, stor administrasjon. Bl. annet skal det i hvert fylke opprettes et organ som kalles JORDNEMNDA. Den skal bestå av 5 medlemmer og de skal ha fast kontor med funksjonærer. At dette må bli en meget stor stab er lett å forstå. Dessuten skal det bli et sentralorgan i Departementet.

Komiteen sier at «reglane for oreigning må bli enklare og lettere å praktisera så dei ikkje gir høve til så mye sakførsel som dei reglane vi nå har».

Åpenbart skal ikke smålige hensyn til hva som er lov og rett spille noen særlig rolle. Høyesterettsadvokat Jens P. Heyerdahl jr. sier da også i en betenkning: «Blir lovforslaget vedtatt vil administrasjonens avgjørelser være praktisk talt unndratt overprøvelse og eieren stå tilsvarende ubeskyttet.»

I det hele tatt har ikke komiteen, såvidt det fremgår av «tilrådinga», bekymret seg om de nåværende eiere av jord og skog, det vil si dem som blir rammet av forkjøp og oreigning. De synes kun å eksistere som avståelsesobjekter.

Allerede det som her er nevnt vil være tilstrekkelig til at enhver skikkelig bonde vil være på det rene med at dette lovforslaget betegner et alvorlig, ja avgjørende slag mot bøndernes økonomiske og politiske frihet. Noen kommentarer trenges forøvrig ikke. Men vi skal i en senere artikkel komme inn på visse sider av «tilrådinga» som vil vise dette. Vi skal da også vise at dette komiteearbeide er et mere enn alminnelig dårlig arbeide. Det er fullt av motsigelser, komiteen motsier stadig sine egne argumenter. Det er tydelig at man har følt seg på gyngende grunn.

Det er med forferdelse man konstaterer at bondepartifolkene Hans Evju og Jacob N. Vik har vært med på dette. De har riktignok tatt et par forbehold, idet de bl. a. tar avstand fra at odelseiendommer skal kunne bli gjenstand for forkjøp, men ellers har de gått inn for hele greia. Herr Hans Evju kommer i et særlig merkelig lys, han som er både stortingsmann og formann i Norges skogeierforbund. Han må vel med dette komiteearbeide ha satt en endelig stopper for

Advokat Bendixens skarpe spørsmål.

Advokat Bendixen: — Men når De var økonomisk interessert i bladet sammen med en NS-mann, som De selv betegner som farlig, og når De iallfall formelt var bladets ansvarlige redaktør, burde De ikke da hatt et lite øye med det stoffet, som kom inn i avisen? De visste vel at pressen i den tiden ble påtvunget atskillig stoff, som kunne være meget farlig.

— Jeg innrømmer at jeg ihvertfall hadde anledning til å se stoffet og lese disse artiklene, for jeg fikk jo bladet tilsendt i posten. Men akkurat i denne tiden hadde jeg annet å tenke på. Jeg var blitt anmeldt av redaktør Foss og jeg var hardt presset i forhold både hos statspolitiet og tyske, og kort tid etter måtte jeg flykte til Sverige. — Han rømte 18. mai 1942.

— Men når De nå etterpå tenker over det, vil De da si at De viste tilbørlig aktsomhet ved ikke å se gjennom stoffet før det kom inn i avisen?

— Ja, det mener jeg.

NY STORFILM.

Filmen «Verdens hjerte» får om kort tid urpremiere i Tyskland. I denne filmen spiller Mathias Wieman den svenske donator Alfred Nobel med en forbløffende portrettlikhet. Bertha v. Suttner, som fikk den første Nobels fredspris og som skrev antikrigsboken «Ned med våpnene», står i sentrum av handlingen i den nye filmen som skildrer hennes kamp mot den internasjonale våpenhandler og mangemillionær Zaharoff om dynamitten, den oppfinnelse som grunnla Nobels formue. Det blir en storfilm av rang, men det er et stort spørsmål om VI får se den. For det første er den tysk og for det annet er det fredspropaganda, og begge deler er ute av kurs f. t. her i landet.

Russerne krever frihet!

I den siste note, som Kremi har sendt til Vestmaktene, heter det i punkt 6: «Alle tidligere medlemmer av vernemakten og NSDAP med unnatakelse av dem, som er dømt for forbrytelser, får de samme rettigheter som andre borgere».

Vi noterer dette med interesse, for som vi alltid har sagt: Russerne er realitetspolitikere og de vil i disse forlangender finne mange meningsfeller som ellers stiller seg tvilende overfor dem. Alle vet jo, at både amerikanerne og englenderne benytter seg av den utvilsomme fagkunnskap, som de tidligere NSDAP-folk er i besittelse av, men de gjør det i hemmelighet og utnytter deres nødsstilling. Nå vil russerne ha rent bord — og det vil vel bare være nordmennes A-regjering som setter seg imot det. Men — de har vel ikke noe å skulle ha sagt, når det ikke gjelder deres egne politisk forfulgte. Det er bagateller, som de store ikke bryr seg om å beskjeftige seg med tross menneskerettighetene. De ser vel på nordmennene som noe for seg sjøl — og de bryr seg vel heller ikke om vår skjebne. Ellers ville vel også englendernes opptreden på Akershus i 1945 komme i et eiendommelig lys. Om det vil vel de fleste tie, hvis det ble spørsmål om gentleman's opptreden. At de var bøller, er vel et mildt ord. Men de hadde gode mestre.

sin politiske og organisasjonsmessige karriere. Hvis han gjenvælges i sine hverv etter dette, må man ta det som et tegn på at bønderne og skogeierne går inn for dette selvutslettende lovutkast.

Skal ikke vi offiserer og befalingsmenn som ble utstøtt og «forkastet» etter Nygaardsvolds tilbakekomst, gå til dannelsen av en organisasjon for å ivareta våre interesser og kjempe for vår rett?

Ifølge «Morgenbladet» 25. 1. 1947 var på det daværende tids punkt 827 befalingsmenn blitt «forkastet» og avsatt. De hjemvendte London-menn, som var større karer i 1945 enn i 1940, fant at det kunne passe med et slikt antall!

Jeg ber om at alle befalingsmenn som har fått føle London mennenes «rettspleie» på pelsen, og som ønsker å slutte seg til en eventuell «forkastet» befalingsorganisasjon, skriver til meg så snart som mulig. Så skal jeg sørge for å innkalle til et orienterede møte i løpet av våren eller sommeren. Oppgi tydelig navn, adresse og si et par ord om hva du mener om forslaget. Min postadresse er:

KAPP, Tøten
21. 3. 52.
HROAR HOVDEN.

Nordmørspostens Trykkeri

advokat Bendixens skarpe spørsmål.

Advokat Bendixen: — Men når De var økonomisk interessert i bladet sammen med en NS-mann, som De selv betegner som farlig, og når De iallfall formelt var bladets ansvarlige redaktør, burde De ikke da hatt et lite øye med det stoffet, som kom inn i avisen? De visste vel at pressen i den tiden ble påtvunget atskillig stoff, som kunne være meget farlig.

— Jeg innrømmer at jeg ihvertfall hadde anledning til å se stoffet og lese disse artiklene, for jeg fikk jo bladet tilsendt i posten. Men akkurat i denne tiden hadde jeg annet å tenke på. Jeg var blitt anmeldt av redaktør Foss og jeg var hardt presset i forhold både hos statspolitiet og tyske, og kort tid etter måtte jeg flykte til Sverige. — Han rømte 18. mai 1942.

— Men når De nå etterpå tenker over det, vil De da si at De viste tilbørlig aktsomhet ved ikke å se gjennom stoffet før det kom inn i avisen?

— Ja, det mener jeg.

Russerne krever frihet!

I den siste note, som Kremi har sendt til Vestmaktene, heter det i punkt 6: «Alle tidligere medlemmer av vernemakten og NSDAP med unnatakelse av dem, som er dømt for forbrytelser, får de samme rettigheter som andre borgere».

Vi noterer dette med interesse, for som vi alltid har sagt: Russerne er realitetspolitikere og de vil i disse forlangender finne mange meningsfeller som ellers stiller seg tvilende overfor dem. Alle vet jo, at både amerikanerne og englenderne benytter seg av den utvilsomme fagkunnskap, som de tidligere NSDAP-folk er i besittelse av, men de gjør det i hemmelighet og utnytter deres nødsstilling. Nå vil russerne ha rent bord — og det vil vel bare være nordmennes A-regjering som setter seg imot det. Men — de har vel ikke noe å skulle ha sagt, når det ikke gjelder deres egne politisk forfulgte. Det er bagateller, som de store ikke bryr seg om å beskjeftige seg med tross menneskerettighetene. De ser vel på nordmennene som noe for seg sjøl — og de bryr seg vel heller ikke om vår skjebne. Ellers ville vel også englendernes opptreden på Akershus i 1945 komme i et eiendommelig lys. Om det vil vel de fleste tie, hvis det ble spørsmål om gentleman's opptreden. At de var bøller, er vel et mildt ord. Men de hadde gode mestre.

Proklama.

Samtlige kreditorer i følgende bo

A/S Norsk Oversjøisk Handelskompani
A/S Scandia Lloyd
A/S Shangri Lah Bruk
A/S Torvgatens Kolonial
Jon A. Hielm

må innen 1. juli 1952 ha anmeldt sine krav til oss i rekommandert brev likegyldig om kravene tidligere er innvilget eller avslått i Norge.

Anmeldelsene vil være påkrevet av hensyn til den endelige regnskapsmessige avslutning av boene.

Ikke anmeldte krav vil senere ikke ble refundert uansett kravets art eller berettigelse — eller tidligere behandlingsmåte.

Dublin 20. mars 1952.

Hussey & O'Higgins
Solicitors
4 S. Leinster Street
Dublin
Republic of Ireland.

Anbudsinnbydelse.

Anbud på levering av nødvendige trematerialer som skal benyttes til oppførelse av 1 a 2 vånegårder helst med levering i Kristiansund N. eller til leveringssted med direkte anløp herfra.

Telegr.adr.: HAVNERAAS.
Otto Ottesen Havneraas
Kristiansund N.